

TAPOLCZAI LAPOK

Társadalmi és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

<p>A szerkesztőség: Wallner-féle ház, a tó partján, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok vissza nem adatnak.</p>	<p>Felelős szerkesztő: KOLLÁNYI ÖDÖN. Kiadó és laptulajdonos: LÓWY B.</p>	<p>Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K., negyedévre 2 korona 50 fillér. Hirdetmények: Egy hasábos petsorsor egyszeri közlésnél 8, többszöri közlésnél 6 fillér. Apró hirdetés lappal együtt egész évre 16 korona. — Nyílt-tér: petsorsora 40 fillér.</p>
---	---	--

A holtak birodalmában.

Amerre megyünk, a hova tekintünk, mindenünnen csak az enyészet, csak a pusztulás szelleme tűnik szemünkbe. A természet kopott, szakgatott palástjába burkolózva didereg most — késő őszfelé. Hova lett a pajkos jókedv, az életöröm; hova lett belőle a dal; hova lett a ligetek lombsátora, mosolygó virága, ékessége?

Elhervadt, elenyészett, tovatűnt...

Semmi sem örök e földön, nem marad változatlan simmísem, minden átalakul, minden ködbe vész, minden mulandó. Ez a világnak alaptörvénye, ezt tudták, érezték elődeink, ez van a mi lelkünkbe is bevésvé.

A kik tegnap még az üde viruló tavaszban fűrésztöttek meg lelküket, azok ma reszketően vonják össze testüket, mert a pusztulásnak még közeli léte is hidegséget éreztet velünk.

S a mint a természet átalakul, úgy alakul át az emberi élet is. Amint minden anyagot megőröl az idő malma, úgy veszünk el mi is, mert a mi por volt, annak porrá kell lennie újra, hogy összevegyüljön anyjával, a földdel.

Ez alól nem menekszik meg senki sem; minden halandónak ez a végzete. A mint szüleinken, vagy testvéreinken urrá lett a halál, úgy veszi a mi porhüvelyünket is birodalmába,

hogy ott a halotti csendben kinyugodhassa, kipihenhesse azt a nagy fáradságot, a mit az élet minden szolgálatára kiró.

Ezt a csendet, ezt a békességet mi sem zavarja meg az egész évben; ebbe a bus birodalomba is betéved virágfakadaskor a játszi napsugár, a csattogó madárdal, a rejtelmes, busongó lombsuttogás; de mikor mindez tova tűnik így ősz felé, eljő az emlékezés, a kegyelet napja; a mikor a holtak zajtalan világa benépesül a gyászolók sokaságával.

A hantokra könyvek hullnak, kigyulrajtok a mécsfény, elborítja a virág s buzgó imát rebeg az emberek ajka a boldog nyugvókért.

Ott a halál birodalmában fölelevenedik a gondtalan mult, a mikor még „Ó” is közöttünk volt, mikor még hallottuk szavát, a mikor még velünk együtt küzdött, vívódott az életért.

Igy rövidül meg a sor, így fogyunk napról napra.

Odakünn a holtaknál elsirhatjuk bánatunkat, odakünn megfeledekezünk önző, érdekhajhászó emberi gyarlóságainkról és megtisztulva állunk szeretteink elé, hogy elvesztüket gyászoljuk.

Oda nem hallatszik el a vásári zaj; e sötét homályos világba a lélek csak megtisztulva mer belépni; olyan az, mint a templom: áhitat fog el bennünket, szinte érezzük az isteni ha-

talom súlyát ránk nehezeden; bensőnket valami nevezhetetlen érzés tartja megszállva — a végesség, a mulandóság érzete.

Megállunk a sirnál és nem tudjuk, mi van azon túl. Valami titkos ösztön sugja, hogy a szellem, a lélek el nem enyészhet. Az irányít bennünket a helyes, igaz utra, annak örök élete van, annak felelnie kell az Ur előtt minden cselekedetért.

Azért emlékezzünk a halálról...

Memento mori! Memento mori!...

Zarándokoljunk ki azokhoz, kik egész életükben csak javunkat akarták, a kik szerettek bennünket s kiket mi is hő szeretetünkkel öveztünk körül. Legyen ez a nap a fájdalom, az emlékezés napja, a mikor a hervadó, haldokló természet körülvevő magunkba szállunk; a mikor egy szent napot áldozunk azok részére, kik értünk talán mindeneket feláldozták volna.

Menjünk ki a temetőbe. Ott megérinti az embert a halál, az elmulás szele; megtisztulva tér onnét vissza a küzdelembe... Az ember a pusztulástól, az enyészettől fél legjobban, — ez a szomorú világ megöli a bűnbaktériumait...

Ujra halljuk szeretteink intó szózatát:

Memento mori! Memento mori!...

* T Á R C Z A *

Halottak napja.

Hangulatkép.

A „Tapolczai Lapok” eredeti tárczaja.

Irtá: * *

Hideg, metsző keleti szél süvített végig az országon és az első könnyű hópelyheket vidáman forgatva hajtá maga előtt. Szívtelenül tépdésé le az elkésett rózsabimbókat hajlongó ágairól s durva kézzel rázá a megremült fákat, hogy a különben erőteljű duzzadó levelek haldokolva hullottak a földre s az ékességeiktől megfosztott galyak vigasztalan elhagyatottságban gyászolták az eltűnt nyarat.

Egy éjjel hirtelen tétre fordult. Merev fagy szorítá bilincsekbe a földet, könyörtelenül minden életcsirát elfojtva s durva kezekkel markolt némely küzdő emberi szívbe, elragadva tőle, ami neki legkedvesebb volt, hogy azután tört vitorlákkal hagyja az élet viharai között.

Ilyen menthetetlen hajótörött volt az a meleg takaróba burkolt s a zárt ablak mögül az utca élénk jeleneteit szemlélő alak is. A neve? Mire való a név a boldogtalannak? Egy a többi közül; egy a hasonlók közül! A dicsőség, a boldogság talán jobban szereti a nevet. A boldogtalan szívesen feled s szeret feledtetni.

Ah, miként sűrögnék-forognak ott künn! Szegények, gazdagok, férfiak és nők azonos gondolatokkal sietnek egy közös cél, a temető felé, hogy a legjobbat, a leghasznosab-

bat, legmegtisztelőbbet vigyék kedves halottaiknak, a szeretet, a hála imáját.

Itt egy elgyengült agg botra támaszkodva, reszkető kezében koszorút tartva csoszog, hogy kedves kis unokájának sirját ékesítse, kivel oly kedvesen gagyogta együtt második gyermekiségének unalmas óráit. Az már elnémult, ő még csak némulóban van. A bimbó előbb elvirult, mint a szirmait hullató rég kinyílt virág.

Emitt egy kedves, viruló leányka halad magányosan és elhagyatva csendes, szívet facsaró fájdalommal az uton, hogy maga készített rózsákkal ékesítse hűségese anyjának hantjait.

Zord, mérhetlen fájdalom szorította el a beteg szívét. Mindenki, mindenki a maga kezeivel nyújthatja a szeretet emlékeit ma, csak ő van oly tetlenül lelánczolva, holott künn, a temetőben van elhantolva örökre minden boldogsága, reménye, öröme!

Az egyetlen, kit övének mondhatott, elragadá tőle a kérélhetlen halál; tőle, ki úgy látszik, csak fájdalomra és szenvedésre született; ki kénytelen lemondani mindenről, mi másoknak örömet, boldogságot szerez.

Szülei korán elhaltak, szegényen és elhagyatottan nevelődött föl; szíve telve szeretettel és tuláradó gyöngédséggel, mégis mindenki kerüli, mert rózsás ajkairól, mélyen besett ragyogó szeméből a halál tekint le! Csendes gyászban tölté napjait; számára nem virult az élet tavasza, s mikor a csalogány édes, zengzetes dalát csattogtatta, ő abban csak saját szívének titkoszerű, nyugtalan vágyaira ismert.

Enyhe nyári nap volt az, mikor Máriát megpillantá. Oly ifju, oly mosolygó, oly virágzó volt, mint az édes, illatos rózsabimbó, mely az éltető csillogó reggeli harmatban épen megnyitja ragyogó virágkelyhét.

Bámulva nyugtatta szemét a gyönyörű és kecses jelenségen s szíve vad kétségbeeséstől dobogott a boldogító, de betölthetetlen szerelem keserű fölismerésekor. Mert érezte, hogy föllángolt láztól hervadó szíve, hogy az a nevezhetetlen érzélem hatotta át zsbbasztó tagjait, mely az életet egy lényhez fűzi, kibben sejtelve a boldogság minden örömét álmolja.

De a leányka szíve is megrezdült az ő komoly üdvözlétekor; a mély részvét a beteg ifju iránt ellenállhatatlan hatalommal bilincselé le s csakhamar benső szerelem sardjadzott és virágzott mitsem sejtő szívében.

S amiről az ifju soha álmodni sem mert, mit ajkai soha kimondani sem mertek, az a leánykának minden pillantásáról, minden szaváról leritt. Végre is a leányka ifju, tiszta szíve nem tudott tovább elzárkózni s ő mérszen nyilatkozni kényszerült.

Sohasem érzett életöröm ragadta meg. Élnem kell, élnem kell érette, — gondolá szokatlan erélylyel, s mintha az erős élni vágyás elűzte volna a gondot, a tündező egészség, úgy kezdé magát érezni.

A bánat az örömhöz csak egy lépésnyire jár. Valami rettenetes, valami hallatlan történt. Az életvidám, az erőteljű duzzadó virágot váratlan vihar leszakítá. Máriát valami lappangó difteriaroham három napi betegség után sirba vitte.

Napközi otthon.

E szerény elnevezés alatt egy rendkívül humanus, felette megbecsülni való intézmény rejlik, melyet a szegény gyermekek érdekében alapítottak.

Egyelőre csak a fővárosban van napközi otthon, még pedig a külváros munkáslakta környékén, hol a szülők, úgy az apa, mint az anya, nehéz napi munkában robotolnak, hogy megkereshessék családjuk számára a kenyérré való. S míg a szülők kora reggeltől napestig dolgoznak; a gyermekek, kik magukra vannak hagyatva, azalatt, míg az iskolában a tanítás szünetel, mit csinálnak? Ha együtt vannak, csintalankodnak, rosszkodnak és csak oly dolgot látnak, hallanak és utánoznak, ami fogékony, ártatlan lelküket megmetyelezi, megrontja és erkölcsi érzéküket menthetetlenül elpusztítja.

Ennek elkerülése végett alakították meg nemeslelkű, irgalmas szívű emberek a napközi otthonot, hogy a gondozás nélkül maradó gyermekeknek legyen szabad idejükben olyan helyök, hol kellő felügyeletben, élelmezésben és szórakozásban részesülnek.

Minő nagy értéke van a napközi otthonnak! Hány száz meg száz gyermeket óv meg az elzülléstől, hány gyermek lelkébe ojtja a felebaráti szeretet, gyengédség nemes érzéseit. Neveli, oktatja, tanítja a gyermekeket, de még meg is kedveltetik vele a munkát. Utóbbi célját úgy érik el, hogy a napközi otthonban munkát adnak a gyermekeknek és pepig olyant, a mely részint igen könnyű és csekély jövődelmet hajtó, részint pedig olyan tetszetős, hogy játéknak is beillik.

Egy fővárosi czég azt az ajánlatot tette a napközi otthon vezetőségének, hogy a gyermekeket a gyöngyházgombok osztályozásával, szétválogatásával és feltűzésével foglalkoztassák. Kísérletet tettek ezzel és a kísérlet

Azóta egy-két hét telt el. Az ifju a szobát többé nem hagyhatta el. Tompa kétségbeesés között töltte el napjait. Azonban ma valami benső vágy fogá el; szívének minden idege a kedves leánykához vonzá őt, ki neki oly rövid, de mosolygó, boldog élettavaszt szerzett.

Csendesen fölkel, lázas sietséggel meleg ruhát öltött magára s a mint gyöngye lábait csak vinni bírták, lesietett a lépcsőn s haladt végig az utcán az emberáradat között.

Fehér rózsákból kötött pompás koszorút tartva kezében lépett a temetőbe. Ah, mily lázas tevékenység uralkodott itt, a különben oly csendes halotti városban!

Mellében valami szuró fájdalom kényszeríté az ifjut egy pillanatra megállani; azonban keményen összeszorítá alkait, hiszen tudta, hogy ez a fájdalom meg fog jönni, de el volt határozva, hogy a kedves leányka nyugvó helyét meglátogatja, hogy sírjánál ki fogja magát pihenni. És nem volt tőle távol ama sejtelmes remény, hogy végre fájdalmas keblébe betér a megváltó béke és nyugalom.

Gyorsan haladt előre; majd megállt egy kis halomnál; az illatos koszoru kiesett kezéből s hangosan zokogva támaszkodott a Mária nyugvó helyét jelölő keresztre.

Boldog nyugalom tölté el az ifjut. Reszkető kezzel helyezé el az ifjut. Reszkető kezzel helyezé el az ifjut. Reszkető siron az illatos ajándékot. Ezután letérdelt, buzgón imádkozott s könytelen szemekkel tekintett az egyszerű kőkeresztre, melyen kedves rózsakoszoru között csak ez az egy szó: Mária adá tudtul az elhaladónak egy letört virág örök nyugvóhelyét.

fényesen bevált, mert a gyermekek kapva-kaptak a csillogó gyöngyházgombok munkáján. Eltekintve attól, hogy ez a munka szórakoztató, naponta még tiz-tizenkét krajczár keresetbe is juttatja őket. A gyermekek keresetét a hét végén fizetik ki a szülőknek.

Tehát egy intézmény, mely a magukra hagyatott gyermekek jólétéről, lelkük épségben tartásáról, élelmezésükről, szórakozásukról és munkakedvük fejlesztéséről gondoskodik. Ily módon lehet egy mindenekben megfelelő jövő nemzedék alapját megvetni. Ahol nem vetnek ügyet a gyermekekre, ott ezek legtöbbször a rossz, a veszedelmes és ártalmas utat fogják választani s csupán az életben látott példa után fognak haladni, mely rendszerint igen rossz. Így támadnak aztán a fiatal tolvajok, csalók, a kiket még javító intézettel sem lehet többé jó utra téríteni.

Azért kell gondoskodni az egyedül álló gyermekekről ily praktikus, humanus módon, hogy még idejében nemes irányba terelődjék a gyermekek nevelése, mert ha ezen az uton kezdenek haladni, úgy később már önmagukat vezethetik s képesek lesznek ellentállni a rosszra való csábításnak.

A napközi otthonokat ki kell a vidékre terjeszteni, az ország minden részében meg kell honosítani a szép intézményt. Mert a szegény napszámos, földmivelő emberek a nap jó részében távol a lakóhelyüktől dolgoznak, fáradságban. Gyermekeik magukra vannak hagyatva s az ilyen magára hagyatottság ép oly rosszra, kártékonyra vezet, mint a fővárosban, azzal a különbséggel, hogy a vidéki gyermekek más dévajságokat eszelnek ki üres óráikban, melyeknek még komolyabb következményei lehetnek.

Igy példának okáért egyiknek eszébe jut, hogy jó lenne tűzoltósdit játszani s aztán se szó, se beszéd, fölgyújtják

Mária! Ah, nem volt szüksége az ifjunak több jelzésre ez egy szónál, mely magába zárt mindent, amit ő e világon csak óhajtott. Hiszen a szerető szív előtt oly könnyen megsemmisül a család, a nemzetség és minden, hogy csak megőrizze magát a lényt, kit szeretetbe zárt, kinek egytelenségét az egy keresztnevű oly bizalmasan őrzi.

Mária! — kiáltott föl s hirtelen lankadság vett erőt tagjain; gyenge sóhajással bezáródtak szemei, majd boldog mosoly játszadozott ajkai körül; róla álmodott! Gyengéd, mint a derült égben lebegő szellem lépett hozzája a leányka, lágyan érinté homlokát s gyengéd csókot nyomott reszkető ajkára.

Mária! — hangzék gyengén, suttogásszerűen a halványuló ajkáról s a fáradt fő mélyebben lecsüggött mellére s az óhajtott béke jótékonyan leszállott a szegény, küzdő lélekre!

A derült télies reggelen élénken hangzott a lélekharang a magányos sírhoz s egy közeli sírnál egy férfikar lágy, mélyen megható hangjai zengették: „Adj Uram neki örök nyugalmat!”

Másnap a kedves leányka nyugvóhelye mellett új sír tárult föl. Újból fölhasantak a szent ima hangjai. Azóta szomorúfűz, virágok hirdetik, hogy szerető gond őrökdi fölöttük. Ugyan ki? A keresztesy szeretet, mely élőket s holtakat egybefon s mely imádkozni tud a névtelen megholtakért is.

a gyenge alkotmányu, gyulékony anyagu házat vagy szénaboglyát s könnyelmű cselekedetüknek a fél falu vallhatja kárát. Avagy hóhérosdit játszanak. A gerendából kiálló szegre egyik társukat nadrágszíjából vagy madzagból készült hurokra felakasztják, merő tréfából, mert ép ugy nem tudja az áldozat, hogy ez életébe fog kerülni, mint a tett végrehajtói sem sejtik, hogy társukat megfojtják.

Figyelmet kell tehát fordítani a vidéknek is a napközi otthonokra, melyekben, a főváros példájára, egy és könnyebb kézi munkával lehessen foglalkoztatni a gyermekeket, úgy a maguk, mint a szülők és az egész társadalom érdekében.

A gyermekek helyes nevelésétől függ a nemzet jövője, boldogsága, haladása, tettereje és energiája. Látnivaló, hogy vannak eszközeink, melyekkel a gyermekeket a szülők segítsége nélkül is nevelhetjük, javíthatjuk és megóvhatjuk őket az örvénytől, melybe bármely pillanatban öntudatlan kerülhetnek.

KÖZGAZDASÁG.

A tőzeges réteken termő széna minőségének fokozása.

A szénának ugy mennyisége, valamint minőségétől, tehát a rét talajának minőségétől van függővé téve, mert ámbár az időjárási viszonyok általában igen nagy befolyást gyakorolnak ugy a rét terméshozamára, valamint annak minőségére és chemiai összetételére nézve is, mégis a jobb és kiválóbb réttalajok termése, daczára az időjárási viszonyok ezen nagy befolyásának sohasem olyan ingadozó. Természetesen a jó és biztos termés sikere érdekében sohasem mulasztandó el a rét rendszeres ápolása, őszszel, esetleg tavasszal való rendszeres boronálása, a rét növényzetét veszélyeztető avagy elnyomó kártékony gyomok irtása s ezen felül a rét rendszeres trágyázása sem, mert csak ezen esetben számíthatunk biztos és jólétező szénateremésre. Fenti ápolási munkálatok mindenike igen jelentékenyen emeli a széna mennyiségét és minőségét s ezért azok elmulasztása soha semmi körülmények között sem tanácsos, mert hisz a boronálás és rendszeres ápolás még a legjobb rétnak is feltétlenül szükségére válik. Különösen fontos ezek közül a rét rendszeres trágyázása, amely kiváltképen csekély termőképességgel bíró, kevés vagy semmi foszforsavat nem tartalmazó tőzeges rétekre áll. Ilyen réttalajokkal rendelkező vidékeken mindig jelentkezik az állatoknál az u. n. csontporhanyósság, amelynek oka a rétek csekély mész és foszforsav tartalmára vezethető vissza. Az ilyen területekről nyert széna megelemezve sokszor igen jelentékeny differenciát mutat foszforsav és mésztartalomra nézve más területek termésével szemben. Kérdés már most az, hogy a hogy a rétek foszforsavval való trágyázása növeli-e a széna foszfortartalmát is? Amint az ez irányú kísérletekből kitűnt, igen. A széna foszforsav tartalma a foszforsavtrágya alkalmazása után jelentékenyen növekedett, ami az állatoknál mutatókozó csontporhanyósságot megszüntette, ezenfelül a takarmány tápértéke és izletessége fokozódott, továbbá a foszforsav trágya kedvezett a pillangós virágu növények (herfélék) elszaporodásának is. Tekintve azt, hogy a rét speciális trágyája a káli, amelylyel általában minden réten a legszembeszökőbb hatást lehet elérni, ezen kettős cél elérésére tehát legcélszerűbb és legmegfelelőbb a kálifoszfát trágya rendszeres alkalmazása.

Néhány szó a luczerna termeléséhez.

Talaj iránti igényei igen nagyok, úgy, hogy

olyan talajokon termelni, amelyek mészből tápanyagokban szegények, továbbá amelyek csekélyebb réteggel, nem lehet. Különösen a talaj mélysége iránt formál nagy igényeket s élettartalma szoros összefüggésben van azzal, mert míg természetének megfelelő talajnemeken 8—10, sőt 15 évig is kitart, addig sekélyebb talajokon már pár év múlva kezd ritkulni, gyengülni, s helyét különböző gyomnövények foglalják el, úgy, hogy fel kell törni, mert kielégítő terméseket többé nem ad. A mint mélyreható gyökérzete oly talajrétegbe ért, ahol a talaj összetétele s annak fizikai tulajdonságai nem megfelelők, tehát, ha homok, vagy kavics esetleg vízátlatlan anyagra tehető, ezen jelenség azonnal mutatkozni kezd. Lehetséges s talán jövődélmező ilyen talajokon is azért annak termelésével foglalkozni, csak hogy nem termelhető ezeken oly hosszú ideig, mint mélyebb rétegű talajneveinken. A talaj mélységén kívül nagy igényeket formál még a talaj tápanyag gazdagsága iránt is, mert a sovány földben termelve fejlődése különösen az első időben lassu lesz, a mi kockázathatja a luczernás sikerülését is, mert helyét különböző gyomok foglalják el, amelyek onnan azután ki nem iríthatók s az eredmény az lesz, hogy a luczernát ki kell szántani. Istállótrágya alkalmazása ezen növény alá mellőzendő, mert az istállótrágya sok gyommagot is tartalmaz s alkalmazása által a talajt nagy mértékben elgyomosítja. Ha azonban előveteménye alá használjuk az istállótrágyát, ezen káros hatása nem mutatkozik s a luczerna eléggé hasznát képes venni. Nagy jelentősége van azonban termelésénél a mész alkalmazásának, mert általában nagyobb mérszantalommal bíró talajokat szeret. Legalkalmasabb ennek a szuperfoszfát gipszszel való pótlása, mert így a szuperfoszfát nagy termésközvetítő hatása is érvényesülhet, sőt a luczerna élettartalma így pár évvel meg is nyújtható.

H I R E K.

Kinevezés. A zalaegerszegi pénzügyigazgatóság Talabér Lajost a keszthelyi adóhivatalhoz adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

Képviselői beszámoló. Ugy értesülünk, hogy Hertelendy Ferencz választó kerületünk országgyűlési képviselője f. hó 21. 22-én fogja beszámolóját Tapolczán, illetve Balatonfüreden megtartani.

Kérelem. A tisztelt szülőket és gyámokat ismételve kérem, hogy a kik a tapolczai állami polgári leányiskola felállítását kívánják, szíveskedjenek mielőbb a polgári fiúiskola igazgatói irodájában délelőtt 8—10 óráig kitett ívet aláírni, mert az aláírásokat november 10-én a gondnokság lezárja. A vidéki szülőket is kérem, november 10-éig lehetőleg szíveskedjenek egy levelező lapon nyilatkozni arra nézve, miszerint az állami polgári leányiskolának Tapolczán leendő felállítását kívánják. *Redl Gusztáv*, igazgató.

A munkaszünet és halottak napja. A kereskedelmi miniszter a következő közleményt teszi közzé: A folyó évben Mindszent ünnepé vasárnapra esvén, a siroknak ezen ünnepnapon országsszerte szokásos földszítésére való tekintettel a kereskedelemügyi miniszter folyó évi 67496. sz. a. rendeletével megengedte, hogy a folyó évi november hó 1-ére eső vasárnapon virágok, koszorúk, gyertyák, mécsek és a sirok díszítéséhez szükséges egyéb tárgyak az egész napon át akadálytalanul árusíthatassanak. A sirok díszítéséhez nem használt árutárgyak árusítása f. é. november hó 1-én önként éretődőleg ugyanazon korlátozás alá esik mint más vasárnapokon.

Felügyelő-bizottsági gyűlés. A helybeli ipariskola felügyelő-bizottsága október hó 30-án gyűlést tartott, melynek tárgya volt az 1903/4. tanévi költségelőirányzat megállapítása és az 1902/3. tanév zárszámadásának megvizsgálása, továbbá az iskolalátogatók kijelölése.

Iskolaszentesítés. A hegymagasi aránylag nagy pénzáldozattal épített szép új iskoláját mult vasárnap október 25-én szen-

telte fel Ley József, szentszéki ülnök, tapolczai plébános. A hegymagasi hívek nagy számmal gyűltek össze, hogy a szeretett plébános beszédjét meghallgassák, — ki beszéde folyamán figyelmébe ajánlotta híveinek az iskolaügy gondozását, majd köszönetet mondva áldozatkészégükért az iskolaépületet felszentelte és rendeltetésének átadta. A hívek azután küldöttségileg mondtak köszönetet plébánosuknak, ki maga ment ki és szentelte fel iskolájukat. A hegymagasi áldozatkészégét jellemzi az is, hogy Gadácsi N. saját költségén új orgonát készített a templom számára.

Tifusz-járvány. Miután a tifusz járvány-szerűleg kezd fellépni, ez uton is felhívjuk a közönség figyelmét az óvintézkedések megtételére, különösen, hogy az ivóvizet előbb mindenki forralja fel, miután a veszedelmes betegséget okozó baktériumok leginkább a vízzel vitetnek a szervezetbe.

A féláru vasuti jegyek ügyében a m. kir. államvasutak igazgatósága a következő értesítést teszi közzé: A féláru vasuti jegy váltására jogosító arczképes igazolványok az 1904. évre idejkorán való érvényesítésük végett a m. kir. államvasutak igazgatóságához (VI., Andrászi-ut 73—75.) már október 20-tól kezdődőleg beküldhetők. Azok a jogosultak pedig, akik az idén ily igazolvány birtokába nincsenek, de az 1904. évre váltani kívánnak, az igazolvány kiállítását ugyan csak ezidőtől fogva kérhetik. Nehogy talán az igazolványok érvényesítése, illetve az ujak szállítása körül késedelem merüljön föl, figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy az érvényesítés kieszközölését, illetve az új igazolványok kiállítását az előirt módon mielőbb kérelmezzék. A nyugdíjasok lakhelyükre illetékes hatóság által nyugdíjas minőségüket és azt, hogy díjazott tisztséget, vagy fizetéssel járó hivatalt nem viselnek, igazoltatni tartoznak.

Szociálista-gyűlés. November hó hó 1-én délután a Berta-féle vendéglő előtt szociálista gyűlés lesz.

Balatonai gőzhajózás November 1-től kezdve a hajózás beszüntetéséig a balatonai gőzhajók már csak Boglár és Révfülöp között fognak közlekedni, még pedig naponként kétszer. Bogláról indul déli 12 óra és délután 4 óra 14 perczkor. Révfülöpről reggel 9 óra 40 perczkor és délután 3 órakor. Ezenkívül november hóban minden szombaton és vasárnap a nevezett két állomásról a hajó Badacsonyt is érinti, érkezik Badacsonyra délnél 1 óra 40 perczkor, indul onnét délután 2 órakor.

Iparosok szabad választási joga. A kereskedelemügyi miniszter körrendeletet bocsátott ki a törvényhatóságokhoz, amelyben kimondja, hogy az ipartestület kötelekébe tartozó iparosokat alkalmazottak biztosításánál a kerületi és betegsegítő pénztár között szabad választási jog illeti meg.

A színház-ügy Veszprémben. A Veszprémben építendő színház ügyében mult vasárnap népies értekezlet tartott a városház tanácstermében Szeglethy György polgármester elnöke alatt. Az értekezlet a kezdet nehézségeit tárgyalta s a módokat, amelyek szerinte, remélni engedik a sikert. A színházat részvényekre fogják alapítani és a részvényesek gyűjtésére a bizottságot meg is alakították. Az értekezlet a legjobb reményekkel oszlott szét.

Uj muzeum. A Muraközi Muzeum létesítése tárgyában szólítja fel Margitai József csáktornyai tanítóképző intézeti igazgató, a „Muraköz” szerkesztője, lapjában Muraköz közönségét; egyben mindjárt megveti alapját is a létesítendő muzeumnak, amennyiben az általa három évtized alatt egybegyűjtött azon vidékbéli vonatkozású tárgyakat az új egyesületnek átengedi; egyuttal felkéri a közönséget, hogy amennyiben a családok körében egy-egy történelmi nevezetességű, közérdekű és családi vonatkozású tárgya, régisége, képe, kézírata Muraközre vonatkozólag lenne, helyezze azt a Muraközi Muzeumba, ami által megmenti azokat a tárgyakat az elkallódástól. A muzeumnak a vallás- és közoktatásügyi miniszterium engedelmével egyelőre a csáktornyai állami tanítóképző intézet ujonnan építendő egyik, kizárólag erre a célra be-

rendezendő terme lenne helye addig is, míg közadakozásból és államsegélyből a célznak megfelelő külön épületet nem állíthatnának.

A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének igazgató választmánya Bernáth Bála országos képviselő elnöke alatt ülést tartott a Közteleken. Drucker Jenő igazgató tett jelentést a vidéken megtartott értekezletek lefolyásáról, amelyek teljesen sikerültek. Nemcsak, mert az egyesület tagjainak száma emelkedett, de különösen, mert felkeltették a közvélemény érdeklődését a szőlészetről. Nagyváradon, Balatonalmádiban, és Tokajban tartottak értekezleteket. A számos közhasznú tárgyon kívül, különösen mozgalmat indított az egyesület a boritaladó leszállítása ügyében teendő kezdeményező lépések megindítása érdekében. Tekintettel a megtartott értekezletek sikerére, elhatározta az egyesület, hogy az értekezleteket továbbra is folytatni fogja. Legközelebb Beregszász és Aradon fog az egyesület kiküldött választmánya értekezleteket tartani. Ezután igazgató a nyár folyamán történetekről számol be s köztük arról, hogy Nagyváradon tartott az egyesület az agrár szőlőkölcsön-ügy érdekében teendő kezdő lépések folytatása végett. Majd az egyesület anyagi helyzetéről számol be. Az igazgató indítványára elhatározta az igazgató választmány, hogy — alapító tagjai számának növelésére — szélesebb körű akciót indít.

Az Országos Moinár-Egyesület most tartotta meg Budapesten évnegyedes igazgatósági ülését saját helyiségében Vörös László elnöke alatt, akinek megnyitó beszéde után a tárgysorozat egyes pontjai kerültek megvitatás alá. Jutassy Ödön titkár a csúvározás ellen igyekezett hangulatot csinálni, mely kérdésben az Orsz. Malomgyesület nagy malmai természetesen ellenségei a csúvározással versenyző kis exisztenciáknak s joggal számítanak a kereskedelmi miniszter oltalmára. Ezután dr. Bendir Béla jogtanácsos tett jelentést a vízjog körébe vágó egyesületi működésről és a malombér (vízbér) megszüntetése iránt megindított mozgalomról; utóbbi irányban az egyesület indokolt előterjesztést fog tenni az általános polgári törvénykönyv előkészítő bizottságának. Jelenti, hogy a földmívelésügyi miniszter leirata szerint az egyesületnek kívánásai az elavult vízjogi törvény revíziója alkalmával figyelembe fognak vétetni.

Gyerek kezébe nem való fegyver. Majdnem végzetessé váló szerencsétlenséget okozott ismét a fegyver avatatlan gyerekek kezében. Október 25-én délelőtt 11 óra után több polgári iskolai tanuló Vajda Lajos II. osztályu tanuló szüleinek udvarán beszélgetett. Vajda Lajos vállán egy kilenczes flaubert puska függött vízszintes helyzetben, mely töltve volt. Egyszer csak hozzá lépett Vincze Zoltán II. osztályu tanuló és kérdezte, meg van-e töltve? Vajda azt felelte, nincs. Erre Vincze babrálni kezdte a fegyvert, miközben az elsült és a velők szemben áldogáló Széles József III. osztályu tanuló megsebesítette. A golyó a hasüregbe hatolt, de szerencsére nemesebb részeket nem sértett. Orvosi vélemény szerint, ha komplikáció nem áll be, nemsokára felgyógyul. A sebesület kórházba szállították. Bár mi is óhajtánánk, ha Szemere Attila terve megvalósulva, a gyermek már az iskolában beavattatnék a lővés titkaiba, de míg ez óhajtott idő be nem következik, mindig bizonyos foku könnyelműségnek kell tekintenünk, ha a szülők engedélyével éretlen gyerekek fegyvert tartanak, sőt azzal lövöldöznek.

Betörés Keszthelyen. Mint keszthelyi levelezőnk írja, vakmerő rablás történt a mult héten. Kunze Antal ékszerész boltjába törtek be eddig ismeretlen tettesek s onnét sok értékes holmit emeltek el. A tettesek a bolt-helyiséggel szomszédos Beck-féle ház kapuzinjából nyíló kamara ajtaját lefeszítették, itt az üzlethelyiség falát áttörték s így behatoltak a boltba. Igen sok aranylányoztot s gyémántgyűrűt vittek el. A kármintegy 30,000 korona.

Késelés. Badacsonyan Varga Károly nyíradi lakost a napokban kedélyes dalolgatás közben több helyen megszurkálták. A szurások közül egy életveszélyes.

A megszurtt jöbarát. Nemesvitan két suhancz az első mulatságról tért haza, — csak 16 éves levén mindkettő. Mikor egymást támogatva hazafelé ballagtak, az, ki támogatásra jobban rá volt szorulva, félremagyarázta társának humánus törekvését, kirántotta bicskáját s gyanutlan társát hátszártta. A seb veszélyes.

Véres verekedés Kapolcson. Október 28-án este a vásár után nagyon hangos volt a kapolcsi korcsma. A beszédett pálnikától és murczitól oly magas fokra emelkedett a jókedv, hogy az egyesek testi épségére kezdett fenyegetővé lenni. A veszedelem meggátlására Söveg József előjáró betért a korcsnába, hogy ott hivatalos tekintélyvel rendet csináljon. De vesztére tette, mivel többen rárohantak és balaskával és vasvelével ütlegelték, úgy, hogy életveszélyes sérüléseket szenvedett. A segítségért siető ifjú Marton Mihály, Nyitrai Lajos, és Kis Lukács szintén veszedelmes sérülésekkel hagyták el a csatatér.

PIACZI ÁRAK

az október 27-iki hetivásáron.

korona

Buza	50 kilóként	7.—7.20
Rozs	" "	5.—5.25
Árpa	" "	5.50—5.75
Zab	" "	5.52—5.40
Tengeri	" "	7.50—7.75
Bükköny	" "	5.—5.25
Burgonya asztali	" "	3.—4.
Takarmány burgonya	" "	2.—
szalmazsupp párja	" "	0.40—0.44

APRÓ HIRDETÉSEK.

STIGLITZ ÁRMÍN
órás- és aranyműves
Tapolcza.

Pontos munkával jó és olcsó áruval szolgálni, ez az elve az elismert legjobb és legrégebb órás- és aranyművesnek:

Stiglitz Ármín.

SZŐLŐBIRTOKOSOK figyelmébe ajánlom állandóan nagy választéku raktáromat, mindenféle, a szőlőkezeléshez szükséges gépekből u. m.: **permetező, szénkénevezők, porozók, lepkefogó lámpák** — továbbá a legnagyobb választék szőlőprésekben, azonkívül állandóan nagy raktárt tartok mindenemű mezőgazdasági gépekből.

PAUK VILMOS

vaskereskedése Tapolcza.

FÜLÖP GÉZA

kádár Tapolczán.

Elvállal jutányos árak mellett szakmájába vágó munkákat: **hordókat, kádakat, úgy egyéb pincze-eszközöket.**

Állandóan raktárt tart ezen cikkekben.

Javításokat jutányosan elfogad.

CSILLAG FERENCZ

czipész mester

TAPOLCZA

Fő-utca (Gold-féle ház.)

Készít divatos **uri, női- és gyermek-lábbeliket.** — valamint **fájós lábakra** (orthopéd) **czipőket** — csinos és tartós kivitelben.

Javítások gyorsan és pontosan teljesítenek.

PREISZ MANÓ

szobafestő és mázoló

Tapolczán.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát, ugymint **szobafestést, mázolást, tapétázást, aranyozást és czimfestést.**

BÓDAY SÁNDOR épület- és butor-asztalos Tapolczán, keszi-utca. Ajánlja ujonnan berendezett **butor-raktárát** úgy a legfinomabb, mint az olcsóbb fajta butorokból. Nagy raktár kész **koporsókból.** Elfogad minden féle épület- és butor-asztalos munkát, úgy szintén javításokat a legjutányosabb árban.

HIRDETÉSEK.

Jorgo János

órás gyári raktár Wien III 4. Rennweg Nr. 75 B

Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált arjegykezemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olcsó bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, részletes teljesen kizárva.

Órajavítási műhely.

Mindennemű zseborába új rugó helyezése 40 kr. Minden vasarolt vagy javított óraért kezesseget vállalok. Kivonat a nagy arjegy elből:
7787. sz. legolcsóbb legjobb strapaczióra nick. keltokban 36 órai járással 30 frt. 30
8039. sz. valódi ezüst pánczelláncz 15 gr. 1 frt.
7858. sz. ezüst remontoir, dupla fedelű 5
7988. sz. Ingaóra útművel 2 súlyal 130 em. magas 11 50
7929. sz. Jó ebresztő óra 1 20
Sziveskedjek nevemre és házszámomra 75 B. pontosan figyelni.

Henneberg-selyem

csak közvetlenül! — Fekete, fehér és színes, méterje 90 kr.-tól 11 fr. 35 kr.-ig, bluzokra és ruhákra. Bérmentve és már elvámolva házhoz szállítva. Gazdag mintaválaszték postafordultával.

Henneberg selyem-gyár, Zürich.

Romlott borokat

dohos, penész vagy hordóizüeket és szaguakat

azonnal

és feltétlenül megjavít a

BONORAL

mely teljesen iz és szagnélküli folyadék s a bornak idegen izt nem ad.

A BONORAL

úgy hat, mint valami derítő szer: a kellemetlen dohos izt tartalmazó alkatrészeket (és csupán ezeket) a borból kiválasztja és magában tartja úgy, hogy egyszerű lefejtéssel a tiszta bortól elválasztható

Hatása biztos!

Ára egy hektóra **3 kor.**, öt hektóra **14 kor.**

használati utasítással együtt

Kapható:

Erdős Jenő

gyógyszerésznél. Egerben (Hevesmegye.)

Fogorvos

Dr. Kóródi Simon

szeptember 1-től állandóan rendel

Tapolczán

kivétel nélkül minden

vasárnap és csütörtökön

Steiner Lipót ur házában

dél előtt 9-től délután 5 óráig.

12-20

Schicht-szappan

„szarvas“

vagy

„kulcs“

Jegygyel

legjobb, legkíméletesebb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Rum, Cognac, Szilvorium,

likőrök, likörkrémek stb. az általam készített vegytiszta eszenciák és kompozíciókkal házilag $\frac{1}{8}$ sőt $\frac{1}{4}$ részben olcsóbban állíthatók elő, mint készen vett áruk. Árjegyzék és használati utasítás ingyen és bérmentve.

Baros Gábor,

Budapest, VII. Dohány-utca 1. A. W.
Eszenciák és Kompozíciók gyára.

Nincs többé tyukszem!

Ha tyukszemétől meg akar menekülni, úgy elegendő egy kísérlet a törvényesen védett és biztosan ható

Denzinger féle

„Viktória” tyukszem kenőcsrel

a melylyel a legkeményebb tyukszemtől lehet megszabadulni.

Egy tégely ára 1 korona 30 fillér; 1 kor. 50 fillér beküldésénél bérmentve Kapható felalónál;

Denzinger Ármin, Ujvidék

Kapható minden gyógyszerárban és droguista üzletben.

Ne vegyen

Gimbalmot vagy Hármoniumot, mig

Reményi Mihály

mű-hangszerész

legújabb képes ajegyzékét át nem olvasta, mely ingyen es bérmentve küldetik

Budapestről

Király-utca, 44/I sz.

Tüzifa eladás.

I. Bükkfa házhoz szállítva 33 kor.

II. " " " 29 "

I. Cserfa " " 32 "

II. " " " 28 "

Egészséges, száraz, szép 100 m/m, I-ső osztályu bükkhasábfát korona 130.—

II-ik " " korona 125.—

szállít bérmentve a tapolczai vasut-állomásra

FRANK BENRÁT

Tapolcza.

Az erdőben átvéve a bükkfa 8 koronával, a cserfa 6 koronával olcsóbb.

A fuvar a fa átvételénél a fuvarosnak fizetendő ki.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Triesti Cognac párlati intézet (Destillerie) CAMIS és STOCK BARCOLÁBAN TRIEST MELLETT ajánlja belföldi

GYÓGY-COGNAC-ját

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógyszerészegyesület kísérleti állomása ellenőrzése alatt áll.

$\frac{1}{2}$ palaczk 5 korona $\frac{1}{2}$ palaczk 2-60
10 palaczk rendelésénél 10% engedmény.

Kapható: Tapolczán.

POPPER GYULA fűszerkereskedésben;

nagybani eladás a vidék részére

SATTLER JÓZSEFNÉL Nagykanizsán.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

BRÁZAY KÁLMÁN
SŐSBORSZESZ
KÉSZÍTMÉNYE.

MAGY ÜVEG ÁRA - 2 KOR

KIS ÜVEG ÁRA - 1 KOR

Használati utasítás minden üveghez mellékelve van.

Eladó

ház, szőlő és kert.

A ház Kossuth Lajos-utca 25. sz. (fő-utca), sarok ház; a szőlő nagy pinczével a gyula-keszi-i öreg hegyben; kertek Tapolczán.

Naponta megegyezhetni a tulajdosoknál,

Fogner testvéreknél,
Tapolczán.

A szénkénegezési idényre!

Legpontosabban adagoló, legegyszerűbb szerkezetű es legtartósabb

SZÉNKÉNEGFECSKENDŐ

az

„EGYSZERŰSÉG”

Kosinszky Viktor igazgató szabadalmazott szénkénegefcskendője.

kizárólagos gyártása és eladása:

SCHOTOLA ERNŐ

cégnél

BUDAPESTEN, Andrásy-ut 2.

A szénkénegefcskendők ellenőrzésére szolgáló mérőhenger ugyanitt kapható. — Bő ismertető leírást és utmutatást a gyéritő eljáráshoz ingyen és bérmentve küldöm meg.

A n. é. közönség figyelmébe ajánlom 20 év óta fennálló

könyv- és papir kereskedésemet.

Állandóan nagy raktár:

a legújabb irodalmi termékekből, ifjúsági és diszművekből. Imakönyvek minden vallásfelekezett részére.

Író és rajzszerkek nagy választékban, nyomtatvány-raktár, ügyvédek és körjegyzőségek részére.

Megrendelek : pacsétnyomokat és ruggyantabélyegzőket.

KÖNYVNYOMDÁMAT

folyton új anyaggal bővitem úgy, hogy bármely kényes igényeket is képes vagyok munkámmal kielégíteni.

KÖNYVKÖTÉSZETEM BEN

oly munkák készülnek, melyek bátran kiállják a versenyt nagyobb városok ilyenmü iparával.

L Ö W Y B.

könyv- és papirkereskedő, Tapolczán.

Legjobb és legolcsóbb

szőlőtrágya

a kőbányai szárított hizosertéstrágya.

Felülmul minden egyéb trágyafélét!

Számtalan előkelő birtokos és elsőrangu szakembertől megvizsgálva és kitünőnek elismerve.

Helybeli raktár:

Kohn Mór, szállitónál.

Kapható a

Budapest-Kőbányai Trágyaszárító-gyártól,
Budapest, IX. Üllői-ut 21.